

НЕФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ: АНАЛІТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ

Нефінансова звітність - це така форма звітності, в якій відображаються показники, що характеризують середовище існування компанії, принципи та методи співпраці з групами впливу, результати діяльності компанії в економічній, соціальній та екологічній сфері життя суспільства.

Аналіз нефінансової звітності дає можливість:

- співставити та оцінити результативність у сфері сталого розвитку відносно вимог законодавства, кодексів, стандартів діяльності та добровільних ініціатив, механізмів саморегуляції ринку ;
- розуміти вплив компанії на можливість досягнення сталого розвитку і сформулювати власні очікування щодо зусиль компанії у напрямку досягнення сталого розвитку ;
- порівняти результати діяльності різних структурних підрозділів організації, а також результати діяльності в різні моменти часу.

Суб'єкти нефінансової звітності:

- Працівники;
- Кредитори та інвестори;
- Бізнес партнери ;
- Державні органи;
- Акціонери;
- Неурядові організації;
- Споживач.

Існують різні форми подання цієї звітності. Зазвичай вона подається в довільній формі і структурі. Це може бути окремий звіт, а можуть бути включення до звичайної фінансової звітності.[1].

Стандартизована нефінансова звітність є більш інформативною, оскільки її легше аналізувати та порівнювати з іншими компаніями. Прикладами таких звітів є Звіт про прогрес реалізації принципів Глобального договору (СОР – Communication on Progress), Звіт зі сталого розвитку, підготовленого за вимогами системи GRI (Глобальної ініціативи зі звітності) .[2].

Найбільш популярними є стандартизовані звіти СОР та GRI. Звіт про прогрес реалізації принципів Глобального договору (ГД) ООН (далі – Звіт про прогрес) – це одна з найпоширеніших та найлегших до впровадження форм нефінансової звітності. Він є обов'язковим для компаній - підписантів Глобального договору ООН, тобто компаній та організацій, які зобов'язалися дотримуватись принципів ГД у своїй діяльності. Не існує єдино визначеної структури Звіту про прогрес, але він повинен містити такі основні елементи:

- заяву про підтримку Глобального договору у формі звернення за підписом генерального директора, голови правління або іншої вищої керівної особи в компанії;

- опис практичних дій (зобов'язань, політик, систем, заходів і проектів) для реалізації принципів ГД та партнерських проектів для досягнення Цілей розвитку тисячоліття з моменту приєднання до Ініціативи або з моменту опублікування останнього Звіту про прогрес;

- результати, оцінені, наскільки це можливо, із використанням показників GRI.

Система звітності GRI виступає для організацій основою розкриття інформації про свої результати щодо забезпечення сталого розвитку. Ця система застосовується організаціями будь-якого розміру, типу і місцезнаходження.

Основними елементами звітності за GRI є:

- Характеристика організації (опис компанії та її стратегії)
- Інформація про підходи до управління
- Показники результативності за економічною, екологічною та соціальною діяльністю компанії:

– Економічна діяльність характеризує вплив організації на економічне становище груп впливу, а також на економічні системи місцевого, національного і глобального рівнів. Показники GRI повинні відображати аспекти економічної результативності на ринках присутності та непрямого економічного впливу;

– Екологічна діяльність пов'язана із впливом організації на живі та неживі природні системи, включаючи екосистеми, землю, повітря і воду. В свою чергу, при звітуванні компанія може розкрити аспекти використання матеріалів, енергії, води, біорізноманіття, викидів і відходів, продуктів і послуг, надати інформацію про відповідність екологічним вимогам, про використання транспорту та інші загальні аспекти;

– Соціальна діяльність виражає вплив організації на соціальні системи, в рамках яких вона функціонує. Показники соціальної результативності, котрі компанія відображає у нефінансовому звіті, можуть вміщувати такі аспекти результативності, як підходи до організації і гідної праці, права людини, показники стосовно суспільства, відповідальність за продукцію.

Оскільки популярність та необхідність нефінансової звітності розвивається швидкими темпами, то країни почали створювати та нормативні акти та закони щоб стандартизувати таку звітність. Важливість нефінансової звітності зростає: все більше і більше компаній дотримуються принципів сталого розвитку та стійкого бізнесу,

Література

1. The Business Case for Corporate Responsibility by Arthur D. Little and Business in the Community URL://www.bitc.org.uk/document.rm?id=5253

2. Non-financial reporting EU rules require large companies to publish regular reports on the social and environmental impacts of their activities. URL://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/company-reporting-and-auditing/company-reporting/non-financial-reporting_en

УДК 657.1

Хорунжак Н.М.,
д.е.н., професор,
професор кафедри обліку і оподаткування,
Західноукраїнський національний університет

ОБЛІК В СФЕРІ ОСВІТИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Освітня галузь є важливою складовою української економіки, яка формує її трудову ресурсну базу. Так чи інакше, кожна складова освіти має свій вплив на цей показник. Попри певну завуальованість прямого впливу окремих складових сфери освіти (наприклад, дошкільних закладів чи загально-освітніх шкіл) на нього, в комплексі, вони визначають не просто рівень освіти в державі, а формують якість і професійність її фахівців. На вагомість освіти вказує той факт, що в державному бюджеті на 2021 рік Міністерству освіти і науки України передбачені видатки обсягом 139,5 млрд грн, що на 26,6 млрд грн більше, ніж у 2020 році. В основному це кошти на збільшення заробітної плати з 1 січня на 20% та з 1 грудня 2021 року – на 8,4%. Із зазначеної суми загальнодержавні видатки (субвенції) становлять 103,7 млрд грн, що на 20,1 млрд грн більше, ніж торік [3]. Увага до освіти завжди є пріоритетом для розвинених країн. Звичайно, на їх фоні наведені вище дані є далеко не ідеальними, однак навіть маленькі зрушення здатні забезпечувати певні переваги та сприяти розвитку освітнього процесу. Попри складність формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами, прописаної відповідною урядовою постановою [7], наразі сформовано новий механізм фінансування освіти, а також змінено засади функціонування й управління низкою її закладів, що пов'язано з адміністративною реформою та створенням територіальних громад. В таких умовах також суттєво змінюється не лише система управління освітою, а й підхід до здійснення обліку. Загалом організація обліку в сфері освіти в умовах модернізації супроводжується потребою адаптації не лише до уведених національних бухгалтерських стандартів для державного сектору, а й врахування реорганізаційних змін, пов'язаних з децентралізацією.

Бенько І. та Сісюк С. зауважують, що залучення закладів освіти до сфери ринкових відносин привело до активного розширення напрямів підприємницької діяльності в даному секторі економіки, що зумовило підвищення вимог до системи обліку як інформаційної бази управління [1, с.147]. Таким чином однією з проблем, що ініціює процес дослідження шляхів